

Vlaams
Parlement

ingediend op **357** (2014-2015) – Nr. 6
22 juni 2015 (2014-2015)

Verslag

namens de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering en Stedenbeleid
uitgebracht door Kurt De Loor en Peter Wouters

over het ontwerp van decreet

tot wijziging van diverse decreten
houdende de subsidiëring
aan de lokale besturen en
tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002
tot vaststelling van de regels
inzake de dotatie en de verdeling
van het Vlaams Gemeentefonds

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Mercedes Van Volcem.

Vaste leden:

mevrouw Sofie Joosen, de heren Bert Maertens, Marius Meremans, Willy Segers,
mevrouw Nadia Sminate, de heer Peter Wouters;
de heren Bart Dochy, Michel Doomst, Ward Kennes, Koen Van den Heuvel;
de heer Marnic De Meulemeester, mevrouw Mercedes Van Volcem;
de heer Kurt De Loor, mevrouw Els Robeyns;
mevrouw Ingrid Pira.

Plaatsvervangers:

de heer Björn Anseeuw, mevrouw Vera Celis, de heer Jan Hofkens, mevrouw Lies Jans,
de heren Kris Van Dijck, Karim Van Overmeire;
mevrouw Caroline Bastiaens, de heer Jan Durnez, mevrouw Martine Fournier, de heer Joris Poschet;
mevrouw Lydia Peeters, de heer Bart Somers;
de dames Yasmine Kherbache, Ingrid Lieten;
de heer Bart Caron.

Toegevoegde leden:

de heer Chris Janssens;
de heer Christian Van Eyken.

Documenten in het dossier:

357 (2014-2015) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

- Nr. 2 en 3: Adviezen aan de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid
- Nr. 4: Verslag van de hoorzitting namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Nr. 5: Advies aan de Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid

INHOUD

1. Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding	4
1.1. Situering.....	4
1.2. Inhoud van het ontwerp van decreet	4
1.3. Waarom wordt deze stap gezet?	5
1.4. Mythes wegnemen	5
1.5. Mee te nemen bezorgdheden en aandachtspunten	6
2. Algemene bespreking	7
2.1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden	7
2.2. Antwoorden van minister Liesbeth Homans	24
2.3. Replieken van de commissieleden	26
3. Artikelsgewijze bespreking	29
4. Eindstemming.....	29
Gebruikte afkortingen	30

De Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering en Stedenbeleid besprak op 16 juni 2015 het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds.

Voorafgaand aan de behandeling en overeenkomstig artikel 34 van het Reglement werd door de commissie het advies ingewonnen van: de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media (over lokaal cultuurbeleid, lokaal jeugdbeleid en lokaal sportbeleid), de Commissie voor Wonen, Armoedebelief en Gelijke Kansen (over de middelen voor kinderarmoede), de Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed (over de gemeentelijke ontwikkelingssamenwerking) en de Commissie voor Onderwijs (over de middelen voor flankerend onderwijsbeleid).

De uitgebrachte adviezen zijn terug te vinden in *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 357/2, 3 en 5. De Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese Aangelegenheden, Internationale Samenwerking, Toerisme en Onroerend Erfgoed besliste om geen advies uit te brengen.

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media nam ook het initiatief tot een hoorzitting met verschillende organisaties en een academicus. Het verslag hiervan is terug te vinden in *Parl.St.* VI.Parl. 2014-15, nr. 357/4.

1. Toelichting door Liesbeth Homans, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en Armoedebestrijding

1.1. Situering

In het verleden kreeg de Vlaamse overheid vaak het verwijt dat ze te verkokerd te werk ging. De verschillende beleidsdomeinen zouden naast elkaar werken, waardoor de lokale besturen zelf alles geïntegreerd moesten zien te krijgen op het terrein. Een ander verwijt was dat de Vlaamse overheid te centralistisch was. Alles werd te veel in gedetailleerde regelgeving gegoten en er was weinig ruimte om lokaal maatwerk of lokale creativiteit mogelijk te maken. Tot slot vond men de Vlaamse overheid te bureaucratisch en legde die te hoge planlasten op. Heel wat regelingen ten aanzien van de lokale besturen gingen gepaard met allerlei plan- en rapporteringsverplichtingen.

Tijdens de vorige legislatuur werd al een belangrijke stap in de richting van planlastvermindering gezet. Met dit ontwerp van decreet gaat men nog een stap verder. 'Vertrouwen' is een kernbegrip uit het Vlaamse regeerakkoord. Dat vertrouwen wordt ook aan de lokale besturen gegeven. Daarom schrapt men in de overdreven regulering en zorgt men voor meer beleidsvrijheid voor de lokale besturen.

1.2. Inhoud van het ontwerp van decreet

Zeven bestaande sectorale subsidiestromen die vervat zijn in zeven sectorale decreten, die slechts onder voorwaarden worden toegekend aan de steden en gemeenten en die onder de bevoegdheid vallen van vijf verschillende ministers, worden vanaf 2016 omgevormd tot één nieuwe dotatie aan de lokale besturen. Het gaat in concreto om de subsidiestromen lokaal cultuurbeleid, lokaal jeugdbeleid, sportbeleid, integratie, armoedebestrijding, ontwikkelingssamenwerking en flankerend onderwijsbeleid.

Het gaat in totaal om een bedrag van 130 miljoen euro. Het betreft een basisfinanciering die onvoorwaardelijk wordt toegekend en vrij te besteden is door de steden en gemeenten. Het bedrag wordt verdeeld over de steden en gemeenten volgens de aandelen die elke gemeente had in die zeven sectorale subsidiestromen in het jaar 2014.

1.3. Waarom wordt deze stap gezet?

De stap wordt niet gezet omdat 'vertrouwen' een fetisj is, maar wel om een beter lokaal beleid mogelijk te maken. In eerste instantie moet dit ontwerp van decreet ervoor zorgen dat de lokale besturen op een geïntegreerde, vernieuwende manier beleid kunnen voeren en daarin niet gehinderd worden door de Vlaamse verkokering. Men komt van een redelijk absurde situatie waarin alles in de diverse sectoren decretaal geregeld werd. De lokale besturen moesten hierover dan voortdurend plannen en rapporten opmaken om de subsidies te krijgen. Professor De Rynck zei hierover tijdens de hoorzitting in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media: "De professionelen (van de bibliotheek, het cultureel centrum) in de gemeente waren meer met Brussel bezig dan met elkaar.". De minister denkt dat dit effectief klopt, dat men te veel bezig was met het opmaken van plannen en verslagen en het indienen van rapporten en verantwoordingen.

Met dit ontwerp van decreet wil men de ruimte bieden om op het lokale niveau allerhande creatieve nieuwe initiatieven te laten ontstaan, over de grenzen van de beleidsdomeinen heen. De minister denkt bijvoorbeeld aan een initiatief als de 'bibliotheek van de toekomst', waarbij ook gewerkt wordt rond digitalisering, of aan nieuwe vormen van integratie en inburgering, waarbij de combinatie wordt gemaakt tussen domeinen als jeugd, sport en integratie.

Het ontwerp van decreet houdt rekening met de evolutie die de lokale besturen de afgelopen jaren hebben doorgemaakt inzake professionalisering in diverse sectoren. Het impulsbeleid was vroeger nuttig en nodig, maar dankzij de evolutie die de lokale besturen doormaakten moet men hen nu de kans geven zelf aan de slag te gaan. Beleid moet niet per definitie van hogerhand worden opgelegd.

De minister heeft wel begrip voor de onwennigheid waarmee sommigen naar deze operatie kijken. Het gaat tenslotte om een belangrijke omslag. De top-downsturing en controle vanuit de Vlaamse overheid wordt verlaten voor beleidsvrijheid, autonomie en verantwoordelijkheid voor de lokale besturen. Het is een omslag die van iedereen een nieuwe manier van denken en handelen vergt, zowel van de vakadministraties, de vakministers, de lokale besturen zelf als de betrokken koepelorganisaties in de diverse sectoren. De lokale besturen krijgen het vertrouwen, maar ze zullen ook bijkomende verantwoordelijkheden moeten opnemen. De minister is ervan overtuigd dat zij dit op een verstandige manier zullen doen.

1.4. Mythes wegnemen

De minister wil een aantal mythes wegnemen die in de discussie over dit ontwerp van decreet telkens opduiken. Ten eerste gaat het bij dit ontwerp van decreet absoluut niet over een besparingsoperatie. De som van de subsidies verschaft in 2015 aan de lokale besturen binnen de zeven betrokken subsidieregelingen wordt gewoon overgenomen en decretaal vastgelegd. De bedoeling is niet om te besparen, wel om meer vertrouwen en beleidsvrijheid te geven.

Ten tweede is er de schrik die elke sector heeft om middelen te verliezen aan een andere sector. Dat is volgens de minister onterecht. Men hoort nu dat er die schrik is in elke sector: de culturele centra vrezen dat het geld nu naar sport zal

gaan, de sportsector vreest dat de middelen naar rioleringen en wegen zullen gaan enzovoort. De minister heeft er vertrouwen in dat de gemeenten hun verantwoordelijkheid zullen opnemen. Zij kennen de lokale noden het best en weten waar de middelen moeten worden geïnvesteerd. Een oormerking van de middelen is dan ook niet nodig. Oormerking impliceert het maken van plannen en het afleggen van verantwoording, creëert met andere woorden opnieuw planlast.

Ten derde is de minister ervan overtuigd dat de gemeenten omwille van de inkanteling hun investeringen in al die sectoren niet zullen terugschroeven. Zij stelt dat enige bescheidenheid past bij hetgeen de Vlaamse overheid in die sectoren deed. Alles bij elkaar genomen is het bedrag dat de gemeenten zelf in die sectoren investeert vele malen groter dan wat de Vlaamse overheid aan subsidies geeft. In de sportsector bijvoorbeeld staan tegenover de 15 à 16 miljoen euro Vlaamse subsidies de 250 à 260 miljoen euro die de lokale besturen in sport investeren.

1.5. Mee te nemen bezorgdheden en aandachtspunten

Vanuit het middenveld wordt de nood aan advies en participatie aangegeven. Dit blijft belangrijk en zit ook in het decreet verankerd. Het ontwerp van decreet wijzigt niets aan de verhoudingen tussen het gemeentebestuur en de eventueel bestaande lokale adviesorganen. Alle bepalingen in sectorale decreten over het eventueel bestaan, de samenstelling en opdrachten van lokale adviesorganen blijven ongewijzigd.

De Vlaamse overheid zal een nieuwe rol moeten opnemen. De verschillende departementen en agentschappen zullen hun rol moeten herdefiniëren van een sturende en controlerende overheid naar een coachende en ondersteunende overheid.

Een van de aspecten die hierbij aan bod komt is de monitoring. Monitoring is absoluut nodig en wel in twee richtingen. De lokale besturen willen toegang hebben tot informatie die aanwezig is op Vlaams niveau en die ze op maat kunnen inzetten in hun lokaal beleid. De Vlaamse overheid wil zicht krijgen op de sectorale evoluties die zich op het lokale niveau voordoen.

In het kader van de paritaire commissie 'decentralisatie' is één werkgroep specifiek gewijd aan monitoring. Daar is afgesproken om de bestaande informatiestromen tussen het Vlaamse en lokale niveau te stroomlijnen en te optimaliseren om te komen tot een uitgebalanceerde dataset. Het is dus de bedoeling in nauw overleg met de lokale besturen tot een monitoring te komen die zowel dienstig is voor het Vlaamse als het lokale niveau.

In het kader van Vlaanderen Radicaal Digitaal werd een projectoproep gedaan voor een budget van 10 miljoen euro voor de komende drie jaar. Er is een project ingediend dat de principes die in de paritaire commissie zijn afgesproken, in een concreet project vertaalt. Het is de bedoeling om een rapporteringsplatform te ontwikkelen in overleg tussen de betrokken vakadministraties, de Studiedienst van de Vlaamse Regering, het Agentschap Binnenlands Bestuur en de lokale besturen. De Vlaamse Regering moet zich nog buigen over de projecten, maar volgens de minister is dit een goed project dat concreet inspeelt op de nieuwe coachende rol die de Vlaamse overheid moet opnemen.

Uiteraard moet er ook aan een visie worden gewerkt. Dat is in eerste instantie de rol van de lokale besturen, maar de Vlaamse overheid moet hierin ondersteunen. Een aantal tools zoals de stadsmonitor en de bestuurskrachtmonitor staat al ter beschikking. In het kader van Vlaanderen Radicaal Digitaal worden nog andere tools ontwikkeld. Verder moet men nadenken over hoe men nog meer

geïntegreerd kan werken en hoe men op regionale schaal kan samenwerken. Het is de bedoeling dat er van onderuit nieuwe innovatieve aanpakken ontstaan. Het kan dan een rol van de Vlaamse overheid zijn om daarin te ondersteunen en als een soort loket te fungeren om ideeën die lokaal ontstaan naar andere lokale besturen over te brengen.

2. Algemene bespreking

2.1. Vragen en opmerkingen van de commissieleden

2.1.1. Tussenkoms van Marius Meremans

Marius Meremans stelt dat N-VA achter de inkanteling van de sectorale subsidies in het Gemeentefonds staat. Het ontwerp van decreet bouwt voort op wat reeds was opgestart in het kader van de interne staatshervorming. Het vormt een logische verdere stap naar meer autonomie en beleidsvrijheid voor steden en gemeenten, weliswaar gekoppeld aan de nodige verantwoordelijkheden, en met minder planlast tot gevolg. Op die manier wordt het regeerakkoord uitgevoerd.

De inkanteling van 130 miljoen euro als aanvullende dotatie in het Gemeentefonds versterkt de gemeentelijke autonomie. De gemeenten kunnen daardoor eigen klemtonen op maat leggen in de uitbouw van een lokaal beleid. Daarvoor leggen ze in de eerste plaats verantwoording af aan de eigen burgers.

Het valt de spreker op dat een aantal adviesraden wel kansen en mogelijkheden ziet als gevolg van de bedoelde inkanteling omdat die aanleiding geeft tot minder betutteling en planlast. In deze commissie wordt vaak geklaagd over het teveel aan betutteling, verkokering en controle. Daar wordt met dit ontwerp van decreet aan verholpen.

Het opmaken van beleidsplannen die voldoen aan de prioriteiten van de Vlaamse overheid garandeert niet dat er ook werkelijk iets op het terrein wordt gerealiseerd of dat er een beter lokaal beleid wordt gevoerd. Gemeenten moeten wel een beleid voeren op maat van de lokale behoeften en die prioriteiten verschillen van gemeente tot gemeente. Gemeenten met visie betrekken de burgers bij de opmaak van het beleid. Uiteindelijk beslist die burger of er een goed beleid is gevoerd. Adviesraden en andere inspraakorganen moeten hun rol voluit kunnen spelen. Dit blijft decretaal gehandhaafd. Adviesraden zoals de jeugdraad wisselen heel snel van samenstelling en moeten lokaal versterkt worden. De gemeenten moeten zelf kunnen oordelen wat het beste inspraakorgaan is en hoe ze het best burgers bij het beleid kunnen betrekken, of dat nu via adviesraden is of niet. Wat bestaat of voorzien is, leidt niet altijd tot beter lokaal bestuur of meer inspraak.

Een bepaald deel van het middenveld meent dat het niet-oormerken van subsidies het lokaal sectoraal beleid zal beknotten. De subsidie inzake sport, jeugd en cultuur bedraagt vanuit Vlaams niveau ongeveer 20 percent, steden en gemeenten leggen ongeveer 80 percent bij. Sommigen willen vasthouden aan die Vlaamse hefboom omdat zij impulsen aan het beleid in de gemeente of stad willen geven. Volgens een spreker op de hoorzitting is die hefboomfunctie intussen echter volkomen voorbijgestreefd. Hij verwees naar het jeugdwerk waar eerder ook een evolutie naar meer autonomie werd ingezet. De sector was hiertegen gekant, maar niettemin bleek achteraf dat de investeringen in jeugdwerk nooit eerder zo groot waren. De middelen verdwijnen niet, en derhalve blijft ook de hefboom bestaan.

Sommigen vrezen dat de ondersteuning van sectoren als jeugd, cultuur en sport zal verminderen. Dit stoelt volgens de spreker echter louter op vermoedens. Het is wel correct dat de gemeenten moeten besparen. In Dendermonde zijn in de loop van 2013 alle filialen van de bibliotheek gesloten, op een moment dus dat er nog geen sprake was van deze regering of dit ontwerp van decreet. Volgens het huidige decreet kan de stad de eigen bibliotheek sluiten en een bibliotheek oprichten in samenwerking met naburige gemeenten. Er is niet echt een correlatie tussen de verplichting en een goed bibliotheekbeleid. De verplichting zegt niets over hoe die bibliotheek gerund wordt.

Het Gemeentefonds blijft jaarlijks groeien met 3,5 percent. Dat blijft een zware inspanning in budgettaire beproevende tijden. Als er voldoende middelen zijn, kan men iedereen tevreden stellen. Maar als het moeilijker gaat, moet men keuzes maken en die ook correct verantwoorden.

Gemeenten werken meer en meer gezamenlijk projecten uit in regionale verbanden. Die evolutie wordt toegejuicht en de gemeenten moeten worden aangespoord om die stap te zetten.

De heer Meremans besluit dat de inkanteling een upgrade betekent van het lokale beleidsniveau, waarbij meer autonomie en vrijheid gepaard gaan met meer verantwoordelijkheid. Het gaat om een logische evolutie in een eerder ingezet proces. Het diepgewortelde wantrouwen dat vaak nog blijkt ten aanzien van het lokale bestuur, kan alleen weerlegd worden door goed bestuur, en dat wordt door de burger beoordeeld op basis van de feiten.

2.1.2. Tussenkoms van Michel Doomst

Michel Doomst noemt de inkanteling een stap in het wegwerken van overregulering en oormerking van subsidies voor gemeenten. Hiermee wordt terecht een door de lokale besturen gevraagde richting ingeslagen. CD&V wil de lokale besturen zo veel als mogelijk uit de pijnlijke realiteit van betutteling halen. Het ontwerp van decreet getuigt van vertrouwen in die lokale besturen en beoogt maximale duidelijkheid en vereenvoudiging. De stap naar planlastenverlaging wordt doorgezet.

Oormerking komt volgens de spreker vooral bij schapen voor. Men mag de lokale besturen echter niet te veel 'beherderen'. Ze zijn groot genoeg om het belang van een lokaal beleid inzake cultuur, jeugd, sport, kinderarmoede, ontwikkelings-samenwerking, onderwijs en integratie in te schatten. De bezorgdheid die wordt geuit over mogelijk te magere modellen voor sommige sectoren, moet men wel ernstig nemen. Tegelijk echter moet de lokale inslag rond thema's die dicht bij de burger staan, ten volle kunnen spelen. Overigens slaan de ingekantelde middelen slechts op een zeer beperkt deel (10 à 15 percent) van de middelen die naar de genoemde sectoren gaan. De gemeenten zelf leveren de grootste bijdrage.

CD&V kan ermee leven dat er door Vlaanderen gemonitord wordt, maar toch gaat het vooral om een zelfreinigend proces. Rekeningen, jaarverslagen, adviesraden en intergemeentelijk overleg moeten voldoende aanwijzingen leveren over de stand van zaken en ervoor zorgen dat er voldoende opvolging is.

De deregulering van de sectorale subsidies mag men niet op één hoop gooien met de geplande besparingen. Men laat uitschijnen dat de afgeslankte regelgeving een verminderd middelenpakket tot gevolg zou hebben. Die redenering klopt echter niet.

De middelen worden toegevoegd aan het Gemeentefonds en hebben derhalve een versterking van de gemeentelijke budgetten tot doel. Dat zet de deur open

naar minder lasten. Het mag echter niet de bedoeling zijn dat die middelen dan via de achterdeur wegvloeien. Ook naar de toekomst toe moet het gaan om gevrijwaarde middelen ten behoeve van de lokale besturen.

2.1.3. Tussenkoms van Marnic De Meulemeester

Marnic De Meulemeester stelt vast dat het ontwerp van decreet zeven sectorale subsidiestromen omzet in één bijkomende dotatie op het Gemeentefonds, zoals afgesproken in het regeerakkoord. De hervorming moet meer autonomie voor de lokale besturen genereren en minder administratieve last bij de besteding van hun middelen. Na voorgaande initiatieven inzake planlastvermindering, is het een verdere belangrijke stap in die richting. Open Vld is blij met deze verdere stap. De Vlaamse betutteling en verkokering waarover iedereen al jaren zijn beklag doet, wordt eindelijk aangepakt.

De gemeenten zullen de middelen vrij kunnen besteden. De vrees van bepaalde oppositiepartijen dat de middelen voor cultuur massaal naar riolering zouden gaan, is volkomen ongegrond. Lokale besturen zijn perfect in staat te beoordelen hoe ze het best het algemeen belang dienen. Gemeenten die te zwaar zouden snijden in sectoren zoals sport, jeugd en cultuur, krijgen daarvoor de rekening gepresenteerd bij de gemeenteraadsverkiezingen.

Nieuwe vrijheid voor de gemeentebesturen brengt nieuwe rechten en plichten mee, maar ook nieuwe verantwoordelijkheden. De lokale besturen leggen voor de besteding verantwoording af aan burgers, gemeenteraad, adviesraden en anderen. Ten aanzien van de sectoren moeten een aantal aandachtspunten meegenomen worden, opdat de band blijft bestaan. De lokale besturen moeten te allen tijde advies kunnen inwinnen bij en zich gesteund weten door het Vlaamse niveau. Vooral het Agentschap Binnenlands Bestuur staat in voor ondersteuning van het lokale bestuursniveau, al wordt er nu nog te weinig een beroep op gedaan.

Open Vld is blij met dit ontwerp van decreet en zal het enthousiast goedkeuren.

2.1.4. Tussenkoms van Kurt De Loor

Kurt De Loor vindt dat de minister getuigt van weinig empathie voor de maatschappelijke discussies die het ontwerp van decreet heeft aangezwengeld. Dat iets in het regeerakkoord staat, blijkt telkens weer te volstaan om elk debat overbodig te maken. Het is duidelijk ook voldoende reden om de parlementaire behandeling in een sneltreinvaart af te handelen. Sp.a vindt dat het debat onvoldoende werd gevoerd, zelfs al is de meerderheid, na tussenkoms van het Uitgebreid Bureau, akkoord gegaan met de organisatie van één reeks hoorzittingen in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media. De minister heeft er alles aan gedaan om de behandeling in ijltempo af te werken. Bovendien valt het te betreuren dat de verslagen van de hoorzitting en de om advies gevraagde commissies pas 24 uur voor deze vergadering werden bezorgd.

Die verslagen leveren waardevolle informatie die reflectie verdient. Dat wordt echter onmogelijk gemaakt door de opgelegde timing. In dit kader zouden alle parlementsleden zich over hun rol moeten bezinnen. Hebben hoorzittingen nog zin als de regering elke vraag of suggestie bij voorbaat van tafel veegt en "Waarom? Daarom!" de regel is? Welk nut heeft het om verenigingen, belangenorganisaties of academici te laten opdraven in de wetenschap dat de meerderheid toch doof blijft voor geformuleerde bedenkingen?

Het Planlastendecreet van 2011 zorgde voor een drastische reductie van de planlasten voor lokale besturen. Sp.a keurde dat mee goed. Doelstelling was een

evenwicht realiseren tussen enerzijds een blijvende Vlaamse sturing in bepaalde sectoren, met het aangeven van Vlaamse beleidsprioriteiten waaraan de steden en gemeenten in hun planning moeten tegemoetkomen, en anderzijds meer beleidsvrijheid voor de lokale besturen. Het was een stap vooruit in de vereenvoudiging van de financiële en beleidsmatige relaties tussen de Vlaamse overheid en de lokale besturen, maar men bleef wel uitgaan van een (weliswaar verminderde) sectorale Vlaamse sturing, van (verminderde) plan- en rapporteringsverplichtingen en van sectorale, aan voorwaarden gebonden financiering. Vanuit het principe dat wie betaalt, ook bepaalt, valt daar wel iets voor te zeggen. De Vlaamse Regering stapt nu resoluut af van dat principe. Onvoorwaardelijke basisfinanciering krijgt voortaan de voorkeur boven voorwaardelijke sectorale financiering.

Onder meer professor De Rynck merkte op dat vanuit het oogpunt van goed bestuur de regimewissel op Vlaams niveau wel erg snel gaat. De meerjarenplanning gebaseerd op Vlaamse doelstellingen is pas ingevoerd, nog niet eens geëvalueerd op zijn merites, en het gaat alweer op de schop. Voor sp.a is dit een zoveelste bewijs dat de Vlaamse Regering bestuurlijke hervormingen niet wil stoelen op bestuurlijke inzichten.

Sp.a is het eens met het algemene principe dat de Vlaamse overheid moet zorgen voor een voldoende basisfinanciering van de lokale besturen. Die basisfinanciering verloopt in eerste instantie via het Gemeentefonds, waarvan de groeivoet decretaal verankerd is. De meerderheid heeft al eerder aangegeven dat aan die groeivoet niet geraakt wordt. Blijft de vraag of het geheel van middelen dat zo naar de lokale besturen vloeit, voldoende is om te voorzien in een solide basisfinanciering. Die vraag blijft voorlopig onbeantwoord, omdat de discussie gewoon niet gevoerd wordt. Evenmin laat de minister ruimte om na te denken over een herijking van het Gemeentefonds, ondanks sterk aandringen van minstens één coalitiepartner.

De toelichting bij het ontwerp van decreet laat vermoeden dat er iets schort aan de basisfinanciering van de lokale besturen. De middelen die voordien voorbestemd waren voor voorwaardelijke sectorale financiering, worden nu toegevoegd aan de basisfinanciering. Om problemen met de basisfinanciering op te lossen, geeft Vlaanderen een groot deel van zijn sturend vermogen op. Dit lijkt de spreker niet verstandig, al bevestigt hij het grote vertrouwen van zijn partij in de lokale bestuurders. Ook sp.a bestuurt immers op heel wat plaatsen, en daar gaat men dan uit van een doordachte analyse van plaatselijke problemen om tot een beleid te komen dat zorgt voor een warmere samenleving. Dat de lokale bestuurders daarvoor op een solide basisfinanciering moeten kunnen rekenen, spreekt vanzelf.

Professor De Rynck had het tijdens de hoorzitting over de levenscyclus van decreten, waarbij men evolueert van sterke sectorale sturing met weinig lokale beleidsruimte voor lokale besturen naar absolute vrijheid voor diezelfde lokale besturen. Niet alle getroffen sectorale decreten bevinden zich in dezelfde fase van die levenscyclus. Evenmin worden de sectorale decreten bij alle lokale besturen op dezelfde manier vertaald in lokaal beleid. Er is dus nood aan nuance en verdieping van het debat, maar daarvoor wordt er geen tijd vrijgemaakt.

Er werd evenmin tijd gereserveerd voor een voldragen reflectie over flankerende maatregelen die doorgaans bij een decentralisatieoperatie horen. Professor De Rynck stelde dat decentralisatieoperaties doorgaans wel gepaard gaan met schaalvergroting door fusies van gemeenten of door grotere inzet op regionale samenwerking, waarvoor dan in stimuli wordt voorzien. De professor werd daarin overigens bijgetreden door de heer Meremans. Die noemde zichzelf niet enkel een voorstander van intergemeentelijke samenwerking rond jeugdbeleid, maar

blijkt ook sterk te geloven in het concept van cultuurregio's, en ziet voor de minister van Cultuur de opdracht om uit te maken hoe triggers geactiveerd kunnen worden om de regionale samenwerkingsverbanden te stimuleren. Die visie maakt het helemaal verwonderlijk dat er geen aandacht is voor flankerende maatregelen.

Kurt De Loor citeert uit het advies van VLABEST: "Een minder sturende en controlerende Vlaamse overheid betekent niet per se dat er nood is aan minder centrale overheid, wel aan een andere overheid. Een overheid die minder controleert achteraf, maar meer ondersteunt vooraf op basis van lokale vragen. Een overheid die mee oplossingen zoekt voor bestuurskrachtvraagstukken en veranderingstrajecten helpt opstarten op lokaal niveau. Een overheid die instaat voor intervisie en voor het stimuleren van beleidsinnovatie, mede op basis van een centrale monitoring. Ook dit zal een cultuuromslag vergen, met de inzet van specifieke profielen en capaciteit, die zal raken aan de kerntaken van de administratie."

Tijdens de hoorzitting kwam de vraag naar een coachende rol van de Vlaamse overheid, ingepast in een Vlaamse beleidsvisie, een aantal keer terug. Het bleek voor de Vlaamse Jeugdraad zelfs een strijdpunt. Die Vlaamse beleidsvisie ontbreekt nu, waardoor de indruk ontstaat dat dan maar de kar voor het paard gespannen wordt. Een collega van CD&V vernam schijnbaar pas tijdens de hoorzitting hoe belangrijk ondersteuning is voor de lokale besturen. "Is ter zake geen rol weggelegd voor de Vlaamse administratie?", vroeg ze zich af. De spreker stelt dat het antwoord daarop onomwonden affirmatief is.

Ook het middenveld maakt zich zorgen over de impact van deze decentralisatie-oefening zonder begeleidend kader. Sp.a begrijpt die zorg, en vraagt daarom naar het behoud van oormerking, het enige instrument om kwaliteitscontrole mogelijk te maken, om te zien of de middelen goed besteed worden. De spreker erkent dat de bestuurspraktijk met oormerking niet altijd zorgde voor een effectieve kwaliteitscontrole en dat het bestaande systeem met Vlaamse beleidsprioriteiten al heel veel ruimte liet, zelfs voor minder kwalitatieve invulling. Toch mag men het kind niet met het badwater weggooien. Veel kleinere steden en gemeenten hebben niet de capaciteit om een solide kwaliteitscontrole toe te passen, wat maakt dat er op termijn een Vlaanderen met twee snelheden dreigt te ontstaan.

In de Commissie voor Onderwijs pleitte Jo De Ro voor aparte monitoring van het door de lokale besturen gevoerde beleid inzake flankerend onderwijsbeleid. Het vertrouwen in de lokale besturen blijkt bij Open Vld toch niet altijd even groot. En Kris Van Dijck pleitte ervoor om zeker via de BBC te voorzien in een degelijke opvolging van de operationele doelstellingen, zodat het decreet Flankerend Onderwijsbeleid ook daadwerkelijk wordt uitgevoerd. In de commissie bevoegd voor Cultuur zei Marius Meremans over de verwachtingen naar de Vlaamse overheid: "De nieuwe rol van de Vlaamse overheid is trouwens coachen. Ze wordt een partner die minder betuttelt en minder regels oplegt, zoals de gemeenten en steden vragen.". Maar waarom legt het decreet dan niets vast over die nieuwe coachende rol? Er wordt met geen woord gerept over hoe de Vlaamse overheid de cultuuromslag zal maken en hoe lokale besturen straks kunnen terugvallen op een coachende, meedenkende en oplossingsgerichte overheid om lokale vraagstukken op te lossen.

Dat het ontwerp van decreet inspiratieloos wordt genoemd, verbaast niet. Het is een formeel document waar geen ambitie van uitgaat, zonder afweging van alternatieven of inhoudelijke argumentatie, aldus de voorzitter van de VVSG.

Het ontwerp van decreet mist eveneens visie over hoe in het nieuwe landschap de participatie van de burger en het middenveld georganiseerd wordt en hoe de participatie van maatschappelijk kwetsbare doelgroepen gegarandeerd blijft. De kritiek dat adviesraden verstarde zijn, met een gesloten werking die weinig aantrekkelijk is voor nieuwkomers in het maatschappelijke debat, is in een aantal gevallen terecht te noemen. Sp.a vindt dat ook op lokaal niveau vernieuwde vormen van participatie moeten worden overwogen en dat zin of onzin van de bestaande adviesraden ter bespreking moet voorliggen. Dat dient dan te gebeuren binnen een duidelijk kader, met opnieuw een coachende rol voor de Vlaamse overheid. Zolang Vlaanderen dat niet ziet zitten, is het amper te verantwoorden dat bestaande systemen in vraag worden gesteld. Vlaanderen blijkt er ook niet rijp voor. Hart boven Hard was niet eens welkom in het Vlaams Parlement. Een voorstel om een korte hoorzitting met VVSG en Hart boven Hard te organiseren werd door de meerderheid resoluut afgeblokt.

De idee dat de Vlaamse overheid ten aanzien van lokale besturen geen beleidsprioriteiten zou mogen stellen, kan sp.a niet overtuigen, net zo min als zou Vlaanderen daartegenover dan geen middelen mogen stellen ter realisatie van die doelstellingen. Voorwaardelijke sectorale financiering kan volgens sp.a ook in de toekomst nog nuttig zijn. Niettemin kan die voorwaardelijke sectorale financiering op termijn structureel worden verankerd via de basisfinanciering. Daar speelt het beeld van de levenscyclus. Sp.a ziet meer in een 'en-en-verhaal' dan in een 'of-of-verhaal'.

Kurt De Loor refereert aan het decreet Sport voor Allen, dat de beleidsprioriteit 'kwalitatieve begeleiding van de jeugdsport' naar voor schoof. Sectorale impulssubsidies moesten de lokale besturen aanmoedigen om hun lokale subsidiereglementen zo te herwerken dat sportclubs die investeerden in een sportieve omkadering met goed opgeleide trainers en begeleiders. Deze operatie werd een groot succes gemeten aan de inschrijving van jeugdtrainers voor cursussen en de professionalisering van de jeugdsport, tot in de kleinste ploegen. Intussen zijn zo goed als alle lokale besturen doordrongen van de kwaliteitsgedachte en is het wellicht te verantwoorden om de desbetreffende sectorale subsidiemiddelen toe te voegen aan de basisfinanciering van de lokale besturen.

Zou met een simpele verhoging van de basisfinanciering, zonder vraag naar kwaliteitsverhoging, hetzelfde resultaat bekomen zijn? Zelfs het ISB, dat op de hoorzitting amper een negatief geluid over het ontwerp van decreet liet noteren, gaf aan negatieve gevolgen te verwachten van de inkanteling voor die gemeenten en sportdiensten die zich pas inschreven in de Vlaamse beleidsprioriteiten en nog maar net begonnen zijn met de uitbouw van een gemeentelijk sportbeleid. Het zou gaan om liefst 22 percent van de gemeenten.

De spreker waarschuwt voor de perverse gevolgen van het ontwerp van decreet: sectoraal bevoegde ministers kunnen nieuw beleid niet langer vorm geven via de lokale besturen. De Vlaamse Regering zal wel niet de bedoeling hebben om nieuwe sectorale geldstromen te bedenken. Als ze dan bijkomende middelen wil uittrekken voor de strijd tegen kinderarmoede of tegen radicalisering, om gezondheidscampagnes op te zetten of om levenslang wonen bij senioren te bevorderen, zal het dan bij voorbaat uitgesloten zijn dat lokale besturen partners worden bij de uitrol en daarvoor sectorale geldstromen ontvangen? Sp.a hoopt dat er nog ruimte is voor nieuw beleid in de sectoren die onderhevig zijn aan de voorgestelde inkanteling. Innovatie moet een gekoesterd basiselement blijven in Vlaanderen en lokale modellen moeten kunnen worden vertaald in Vlaams, stimulerend beleid.

Waarom doet de Vlaamse Regering niets met de vele andere sectorale geldstromen, waarvan de financiering doorgaans ook aan voorwaarden is gekoppeld? In de VLABEST-studie van de Universiteit Gent, waarnaar in de memorie van toelichting verwezen wordt, worden niet minder dan 66 geldstromen naar lokale en provinciale besturen geïdentificeerd. Maar slechts zeven geldstromen worden ingekanteld. VLABEST stelt terecht de vraag of er ook een beleid komt voor de overige 59 geldstromen.

De kern van het verhaal is dat dit ontwerp van decreet een schakeltje is waarmee de Vlaamse Regering vorm wil geven aan een ideologische visie: minder overheid als doelstelling op zich. Vlaanderen evolueert zo van een verzorgingsstaat naar een nachtwakersstaat. Sp.a zal zich daar met man en macht tegen verzetten. De mooie bedoelingen van de meerderheid zijn slechts een rookgordijn om de ware achtergrond te camoufleren, namelijk besparen ten koste van de lokale overheden, maar ook op het eigen apparaat.

De spreker citeert uit het hoofdstuk 'Weerslag op het Vlaams personeelsbestand en de personeelsbudgetten' uit de nota aan de Vlaamse Regering van 30 januari 2015: "Hoe dan ook, per saldo zal de weerslag op het personeelsbestand en de personeelsbudgetten van de betrokken administraties positief zijn.". De term 'positief' moet hier louter budgettair begrepen worden: het zal minder kosten. De besparing versterkt in geen geval de basisfinanciering van de lokale besturen, want hun toelage wordt niet langer geïndexeerd.

Men gaat volgens sp.a te licht over de besparing die de lokale besturen in de maag gesplitst krijgen. In 2014 werd nog 137 miljoen euro verdeeld via de sectorale subsidiestromen. Met een gemiddelde jaarlijkse indexering van 2 percent zou dat bedrag in 2019 zijn opgelopen tot 151 miljoen euro. Het ontwerp van decreet verankert niet alleen de besparing van 2015 structureel, ook de indexering vervalst. Over de hele legislatuur moeten de lokale besturen 77 miljoen euro inleveren. De Vlaamse Regering bespaart dus op het maatschappelijk middenveld. Dat maatschappelijk middenveld wordt door minstens één regeringspartij nochtans als onmisbaar beschouwd.

Het verschil in behandeling tussen de randgemeenten en de overige gemeenten in het Nederlandse taalgebied kan volgens de Raad van State een schending van het gelijkheidsbeginsel inhouden. Een aantal decreten die van toepassing blijven voor de randgemeenten, blijven voorzien in een aanpassing van subsidiebedragen aan de prijs- of gezondheidsindex, terwijl indexering voor de overige Vlaamse gemeenten uitgesloten is. Het weerwoord in de memorie van toelichting overtuigt niet. Er wordt geargumenteed dat de mogelijke indexering niet altijd wordt toegekend, en dat gemeenten waarvoor die niet is voorzien, geen behoefte hebben aan bijkomende middelen via indexering omdat ze kunnen schuiven met de niet-geormerkte middelen. In randnummer 6 van het advies van de Raad van State wordt naar een redelijke verantwoording gevraagd voor de ongelijke behandeling. Kan de minister die voor alle duidelijkheid alsnog geven?

In randnummer 7 van hetzelfde advies ontwikkelt de Raad van State een uitgebreide redenering over het verdelingscriterium waarmee de gemeentelijke aandelen in de aanvullende dotatie worden bepaald. De sectorale subsidies in het verleden werden objectief verdeeld ter financiering van door de gemeenten uit te voeren opdrachten met betrekking tot specifieke aangelegenheden die behoren tot de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest. De Raad van State merkt op dat dat simpele feit niet inhoudt dat die verdelingswijze geacht kan worden objectief te zijn in het kader van de algemene financiering van de gemeenten. Ten aanzien van de verplichting om het gemeentelijk belang te behartigen, staan de gemeenten in beginsel in dezelfde positie.

In het ontwerp van decreet is de verdeling van de aanvullende dotatie, bestemd voor beleid inzake aangelegenheden van gemeentelijk belang, gestoeld op verdelingscriteria die golden voor het voeren van een specifiek beleid in de voormelde sectoren, waarbij in sommige gevallen rekening werd gehouden met specifieke lokale omstandigheden. Om, bijvoorbeeld, in aanmerking te komen voor een integratiesubsidie, moet een gemeente kunnen aantonen dat ten minste 10 percent van de personen die in de gemeente wonen, personen van vreemde herkomst zijn of ten minste 1000 personen die in de gemeente wonen, personen van vreemde herkomst zijn. Bij de verdeling van de subsidies ter stimulering van het flankerend onderwijsbeleid krijgen de zogenaamde centrumsteden voorrang op de andere gemeenten en wordt rekening gehouden met het aantal GOK-leerlingen die school lopen op het grondgebied van de gemeente.

De Raad van State merkt op dat de uitgewerkte verdelingscriteria gelden zonder enige beperking in de tijd en zonder dat in enige evaluatie- of aanpassingsmechanismen wordt voorzien. Dat impliceert dat bij verdeling van de aanvullende dotatie geen rekening zal worden gehouden met toekomstige evoluties, zoals een aanzienlijke bevolkingstoename of -afname of een stijging of daling van het gemiddeld belastbaar inkomen van de bevolking van de betrokken gemeenten. Dat strookt volgens de Raad van State dan weer niet met artikel 9, vierde lid, van het Europees Handvest inzake lokale autonomie, dat bepaalt dat de financiering van de lokale autoriteiten hen in staat moet stellen gelijke tred te houden, zoveel als in de praktijk mogelijk is, met de werkelijke groei van de kosten van het uitvoeren van hun taken. De Raad van State besluit dat het verdelingscriterium om de gemeentelijke aandelen in de aanvullende dotatie aan het Vlaams Gemeentefonds te bepalen, een herziening behoeft.

De Vlaamse Regering volgt de Raad van State niet in die redenering, en wijzigt bijgevolg het beoordelingscriterium niet. De repliek op de opmerkingen van de Raad van State overtuigt de spreker allerminst. Niet alle gemeenten hadden toegang tot de sectorale subsidies. Die middelen worden nu geïntegreerd in de algemene financiering van de lokale besturen, waarmee een groot aantal gemeenten wordt uitgesloten van een stuk basisfinanciering. Elke verantwoording daarvoor ontbreekt vanuit de basisfinanciering van de lokale besturen.

De spreker haalt de woorden van Jan Durnez in de Commissie voor Onderwijs aan: "De auteur van de memorie van toelichting bij het ter advies voorliggende ontwerp van decreet is wat selectief geweest in zijn behandeling van het Vlor-advies, waarin de uitsluiting van 273 gemeenten nochtans een cruciaal punt vormde. Flankerend onderwijsbeleid is immers een kerntaak van iedere gemeente. Het lid werpt de vraag op of de verdeling wel zo adequaat en objectief is als de memorie van toelichting voorhoudt. Zijn fractie steunt de inkantelingsoperatie wel degelijk en gaat akkoord om de verbintenissen op grond van het decreet van de lopende cyclus te handhaven. Maar de minister moet de mogelijkheid krijgen om alles in de volgende periode in zijn geheel tegen het licht te houden. Met 3,1 miljoen euro kan men vanzelfsprekend geen 308 gemeenten ondersteunen, maar er kunnen wel vragen gesteld worden bij de selectie van de huidige 35 gemeenten. Voor andere indieners was en is er geen geld, terwijl de gemeenten die pas later wilden indienen, eveneens uit de boot vallen.". Aldus de heer Durnez. Sp.a kijkt alvast uit naar het eerste lokaal bestuur dat het aangehaalde punt durft aan te klagen bij het Grondwettelijk Hof. De heer Durnez heeft alvast enige inspiratie geboden.

De Raad van State buigt zich in randnummer 8 van zijn advies over de vraag of de afschaffing van de bibliotheekplicht in overeenstemming is met artikel 23, derde lid, 5°, van de Grondwet. Samengevat komt de Raad tot de conclusie dat de verplichting voor elke gemeente om een openbare bibliotheek te organiseren, één van de manieren is waarop de decreetgever uitvoering kan geven aan het

grondwettelijke recht op culturele ontplooiing. Het afschaffen van de bibliotheekplicht noemt men een aanzienlijke vermindering van het beschermingsniveau. Dat kan alleen als er redenen van algemeen belang voor kunnen worden aangereikt. Zo niet, is de standstillverplichting waartoe de decreetgever gebonden is, geschonden.

Volgens de minister is er geen probleem omdat de vermindering van het beschermingsniveau geenszins aanzienlijk zou zijn. De bestaande bibliotheekwerking zou stevig genoeg verankerd zijn in het lokale cultuurweefsel. Dit antwoord lijkt de Raad van State niet te overtuigen. Integendeel wordt opgemerkt dat de aangehaalde verankering niets afdoet aan het feit dat bibliotheken wel degelijk kunnen verdwijnen en er dus afbouw van openbare dienstverlening decretaal mogelijk wordt gemaakt. De Raad van State merkt terecht nog op dat het decreet niets zegt over de beloofde ondersteunende of faciliterende maatregelen.

De Raad van State besluit bij randnummer 8 uit het advies met de profetische woorden dat "het aan het Grondwettelijk Hof zal toekomen (...)". Hieruit kan men afleiden dat het decreet zo goed als zeker zal leiden tot juridische betwistingen.

De spreker verwijst nog naar de adviezen van de andere commissies en meer bepaald de opmerkingen van Caroline Bastiaens in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Ze stelde dat de hoorzitting bevestigde dat kwantitatieve maar ook kwalitatieve monitoring nodig zal zijn: niet alleen om de vinger aan de pols te houden, maar ook om aan de hand van die kennis de lokale besturen te ondersteunen. Gemeentebesturen zouden zo ook over meer en betere gegevens beschikken om het beleid op maat van hun bevolking vorm te geven. CD&V acht een flankerend ondersteunings- en stimuleringsbeleid nodig. Dat beleid kan vele vormen aannemen. Het komt erop aan voldoende tijd te nemen voor beslissingen en rekening te houden met vereisten die in de loop der tijden evolueren en dus geen al te strakke regels verdragen. Regeldrift is uit den boze, maar wat op Vlaams niveau gebeurt moet wel worden doorgetrokken op lokaal niveau. Tot slot vraagt mevrouw Bastiaens bijzondere aandacht voor de werkingen met kansarme jongeren. Ze oppert dat daarvoor misschien een apart kader nodig is. De middelen worden gewoon toegevoegd aan het Gemeentefonds, maar mevrouw Bastiaens vindt het aangewezen om na te gaan of de parameters nog voldoende relevant zijn. Mogelijk moeten er aparte criteria komen. De middelen van het jeugdbeleid werden vooralsnog toegekend aan gemeenten op basis van tijdelijke criteria, op basis van het aantal kansarme jongeren. Maar ook na 2016 moeten de middelen terechtkomen bij gemeenten waar de nood het hoogst is. CD&V formuleert ook vier aandachtspunten, maar dit ontwerp van decreet komt daar hoegenaamd niet aan tegemoet. En toch zal de CD&V-fractie het ontwerp van decreet goedkeuren, veronderstelt de heer De Loor. Hij begrijpt het alvast niet.

Sp.a zal het ontwerp van decreet niet goedkeuren. De fractie wil de samenleving niet zien evolueren naar een nachtwakersstaat waarbij de Vlaamse overheid onder het mom van lokale autonomie haar verantwoordelijkheid doorschuift naar het lokale niveau. Maar ook het ontbreken van flankerende maatregelen speelt mee, het ontbreken van een coachende Vlaamse overheid die lokale besturen bijstaat om onder meer de effecten van het gevoerde beleid te monitoren. Voorts gaat de fractie niet akkoord met de veronderstelling dat door het niet langer oormerken van de sectorale middelen het probleem van de structurele onderfinanciering van de lokale besturen zou worden opgelost. Ook het feit dat de hele oefening niet meer is dan een Vlaamse besparingsoperatie op kap van de lokale besturen, kan de partij moeilijk slikken. En dan is er nog het feit dat niet alle sectorale decreten op het einde van hun levenscyclus gekomen zijn. De inkanteling in de basisfinanciering zal in dat geval wel degelijk ten koste gaan van de kwaliteit van het gevoerde beleid. Tot slot zijn er allerlei juridische mankementen en wordt het decreet niet ingegeven door bestuurlijk inzicht.

2.1.5. Tussenkoms van Bart Caron

Bart Caron noemt zich indirect betrokken partij bij dit ontwerp van decreet, als voormalig cultuurfunctionaris, ex-stafmedewerker VVSG voor cultuur, jeugd en sport, ex-kabinetschef cultuur en ex-lokaal politicus. Zijn engagement lag en ligt voornamelijk bij kunst en cultuur, maar ook de andere bevoegdheden liggen hem na aan het hart. Hij wil het ontwerp van decreet kritisch evalueren, maar wil ook een eind in het verhaal meestappen aangezien hij er ook bepaalde verdiensten in ziet. Uiteindelijk zal hij een constructief voorstel lanceren, al is hij erop voorbereid dat het niet wordt aangenomen.

Het ontwerp van decreet lijkt wel op een overval: het is haastwerk, zonder algemene visie op decentralisering, zonder behoorlijk voorafgaand overleg met de betrokken sectoren, zonder behoorlijke afweging of motivatie, zonder visie op vernieuwd beleid, zonder consistentie.

Bart Caron wijst erop dat er geen hoorzittingen zouden zijn geweest zonder de vraag van de oppositie. De hoorzitting in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media was boeiend, al was het bijzonder jammer dat noch VVSG, noch Hart boven Hard een forum kreeg. Dat zou nog meer diepgang hebben gebracht. Een aantal standpunten, ook van middenveldorganisaties, zijn door de besprekingen trouwens geëvolueerd.

De drie belangrijkste decreten van de zeven sectorale subsidiestromen hebben betrekking op cultuur, jeugd en sport. Die vertegenwoordigen ongeveer 90 percent van het over te hevelen totaalbedrag en hebben grote verdiensten gehad. De idee van een lokale versterking van jeugd, cultuur en sport is gegroeid vanuit een sterk emancipatorisch gegeven in de zin van cultuurspreiding en toegang tot sport. Tegelijk was er een Vlaams geïnspireerde achtergrond: de eerste decreten dateren van eind jaren 70. Het waren de eerste decreten van het autonome parlement. Die decreten zijn uitingen geweest van hoe sterk de Vlaamse gemeenschap haar identiteit wilde ontwikkelen en een beroep deed op de lokale besturen om daaraan mee vorm te geven. Beide gedachten – emancipatorische volkswontwikkeling en Vlaamse emancipatie – hebben sindsdien een lange weg afgelegd. Ze hebben grote effecten gehad. Dat is zeker waar voor jeugd en cultuur, maar ook voor sport. De impact is vandaag al wat kleiner, maar er is wel quasi overal een degelijke culturele infrastructuur die professioneel wordt gerund. Idem voor de lokale openbare bibliotheek, het breed sporend en geïnspireerd lokaal cultuurbeleid en een bloeiend jeugdwerk, dat 20 jaar eerder op sterven na dood was. Zonder die decreten was men zo ver niet gekomen. Er is veel te verliezen, maar ook veel gerealiseerd.

De gehanteerde techniek vergt enige duiding. De subsidies die momenteel nog vanuit Vlaanderen naar de lokale besturen stromen en ingezet worden voor het lokaal jeugd-, cultuur- en sportbeleid, vertegenwoordigen slechts een beperkt deel van wat een Vlaamse gemeente in totaliteit spendeert aan dat beleid. Voor sport belooft dat maar 6 percent. Voor cultuur loopt dat op van 30 tot 40 percent maximaal voor bibliotheekwerk. De geest van het ontwerp van decreet is eigenlijk dezelfde als destijds. Vlaanderen koesterde nooit de ambitie om alles te subsidiëren. Er was samenwerking en coëxistentie tussen lokale besturen en Vlaanderen nodig. Vlaanderen zorgde voor slot en sleutel en de gemeente plaatste de bijhorende voorkeur. Een samenwerkingsverband dus. Het zorgde voor impulsen met een enorm multiplicatoreffect.

Wie nu klaagt over planlast moet beseffen dat hij er zelf voor heeft gekozen. Er waren immers geen verplichtingen aan verbonden, behalve wat bibliotheken betreft. Een openbare bibliotheek werd noodzakelijk geacht om de bestaande versnippering die ten koste ging van kwaliteit, een halt toe te roepen. Die

maatregel werd begin jaren 80 genomen door een CVP-regering in een nog sterk verzuimd Vlaanderen. Die verplichting behelsde eigenlijk de overname van bestaand bibliotheekwerk, zoals georganiseerd door het Willemsfonds, het Davidsfonds of de culturele centrale.

De techniek van gedeelde impulsen en gedeeld eigenaarschap is niet nieuw. In de monumentenzorg belopen de premies voor restauraties of onderhoud tussen 20 en 40 percent, naargelang het om een overheid of een privé-eigenaar gaat. De rest betaalt de eigenaar zelf, ook het lokaal bestuur. Zonder de premies zouden heel wat restauraties nooit plaatsvinden. Ook daarin was het multiplicatoreffect duidelijk. Hetzelfde geldt trouwens voor premies voor isolatie en zonnepanelen en nog heel wat andere voorbeelden van gedeelde verantwoordelijkheden tussen Vlaanderen en de lokale besturen.

Heeft de minister trouwens weet van gemeenten die geklaagd hebben dat de subsidies te laag of te hoog waren? De schepenen van Cultuur, Jeugd en Sport maakten dankbaar gebruik van de regelgeving om, als vertegenwoordigers van zachte sectoren, toch een en ander te realiseren in hun gemeenten. De sectoren waarvan sprake moesten zich een plaats veroveren tussen de harde materies. Langzamerhand wonnen ze terrein, ook wat hun aandeel in de gemeentelijke financiën betreft.

Decreten doorlopen volgens professor De Rynck een herkenbare levenscyclus: van sectorale centrale sturing met weinig lokale beleidsruimte zoals bij het vroegere bibliotheekdecreet, over gebundelde sectorale planning zoals in het decreet Lokaal Cultuurbeleid, via gebundelde planning waarvan de BBC en het strategisch meerjarenplan voorbeelden zijn, naar beleidsvrijheid zoals in het voorliggende ontwerp van decreet. De eerste drie fases van deze cyclus heeft Groen steeds ondersteund, ook de stap naar de strategische meerjarenplanning.

Er is een evolutie van betutteling naar autonomie waar te nemen. In de eerste Bibliotheekdecreten was bijvoorbeeld nog opgenomen hoever boekenrekken uit elkaar moesten en mochten staan. Dergelijke betuttelende regels werden al lang geleden afgeschaft, net als de bijhorende planlast.

Na het Planlastendecreet dacht de spreker dat er een evenwicht was gevonden tussen lokale autonomie en een beperkte Vlaamse aansturing op beleidsprioriteiten. Maar blijkbaar ging dat niet ver genoeg. Eerlijkheidshalve geeft hij toe dat de bewuste Vlaamse beleidsdoelstellingen eigenlijk een operatie schone schijn waren. De strategische doelstellingen waren zo ruim opgesteld dat eigenlijk iedere gemeente er kon aan voldoen. De regels waren dus de facto al afgeschaft, wat nog overbleef was de sectorale subsidie.

Het lokaal sportbeleid verdient aparte aandacht. Het valt op dat de sector geen enkele moeite heeft met de inkanteling in het Gemeentefonds. De verklaring daarvoor ligt in de geschiedenis en vooral in de toepassing van de lokale sportdecreten. Bloso heeft zich ten aanzien van de lokale besturen en hun sportdiensten heel sturend en controlerend opgesteld. Men kan dit gerust regelneverij noemen. De goede bedoelingen die de verschillende ministers van Sport ongetwijfeld hadden, werden ondergesneeuwd in pietepeuterige regelgeving, en in een veel te strakke controle daarop. De inbreng van Vlaanderen was bovendien veel te klein om dat te verantwoorden. De handelwijze van Bloso is deels oorzaak van de negatieve beeldvorming over planlast en administratieve overlast in het vrijetijdsbeleid. Die aanpak is verantwoordelijk voor een onterechte negatieve beeldvorming ten aanzien van het lokaal jeugdwerk- en cultuurbeleid, terwijl die sectoren alles veel opener, kwalitatiever en meer op samenwerking benaderden. Uit die sectoren zijn er nooit klachten over hun decreet geweest.

Gaat het bij dit ontwerp van decreet om nieuw beleid of om een platte besparing? Er wordt een tabula rasa van regels gemaakt en het lijkt te gaan om een platte en zelfs langdurige besparingsoperatie. Dat blijkt uit de vaststelling dat 5 percent van het cultuurbudget wordt weggeknipt vóór de inkanteling in het Gemeentefonds. Van de enveloppe van jeugd gaat 10 percent af en van de middelen voor flankerend onderwijsbeleid verdwijnt er 30 percent. De overgedragen bedragen worden niet meer geïndexeerd, zelfs niet aan de levensduurte. Dat gemeenten de middelen zouden besteden aan riolering, lijkt onwaarschijnlijk, aangezien ze minder ontvangen van de Vlaamse overheid dan voordien. Er komt dus geen nieuwe beleidsruimte. Dit is niet bepaald veelbelovend gezien de al problematische financiële situatie van de lokale besturen.

Bart Caron benoemt het ontwerp van decreet als een trek-uw-plan-aanpak, verpakt als een belofte op meer lokale autonomie. Het feit dat er geen enkele vorm van oormerking is, versterkt het wantrouwen. Tegelijk relativeert de spreker het belang van oormerking, omdat oormerking met een gemiddelde inbreng van de Vlaamse Gemeenschap ten belope van ongeveer 20 tot 30 percent, hoegenaamd weinig zin heeft. Oormerking is dan onrealistisch en onwenselijk.

Wel belangrijk is wat de Vlaamse overheid zelf nog wil doen. Is er nog een visie op lokaal cultuur-, jeugd- en sportbeleid? De Vlaamse overheid zet zichzelf aan de kant en wordt toeschouwer. Het lijkt geen geïnteresseerde toeschouwer, want anders zou er een Vlaams beleidskader ontwikkeld worden dat vooral innovatief wil zijn. Moet er echt niets in de plaats komen? Is het ontwerp van decreet niet veel te snel en weinig overdacht tot stand gekomen?

Inzake decentralisering is er sprake van inconsistent beleid. Waarom beperkt de Vlaamse overheid de afschaffing van deze decreten en de overdracht van centen naar het Gemeentefonds tot deze selectie van sectoren? Waarom gebeurt hetzelfde niet voor lager en kunstonderwijs, voor ouderenzorg, voor algemeen welzijnswerk, voor kinderopvang, voor monumentenzorg enzovoort? In die domeinen blijft sturend Vlaanderen de lakens uitdelen en is er geen sprake van lokale autonomie. Waarom? Inzake onroerend erfgoed en archeologie is betutteling troef. Hetzelfde geldt voor de sector welzijn. Men kan de discussie zelfs uitbreiden naar een federale context: waarom zijn er wel nog sectorale subsidies voor politie en brandweer, voor leeflonen enzovoort? Zijn gemeenten dan niet te vertrouwen in de toekenning van die financiële middelen? In Denemarken zijn de gemeenten over heel wat meer beleidsdomeinen bevoegd. Een level playing field en intellectuele eerlijkheid zijn alvast ver te zoeken in het hele verhaal.

De spreker meent te weten waarom juist die sectoren worden aangepakt: ze zijn een gemakkelijk slachtoffer, want puur gemeentelijk. Bovendien heeft sport het verknoeid. Het is correct dat er te veel regels zijn, maar als men dat aanpakt, hoort dat consistent te gebeuren. Het impliceert niet dat elke vorm van aansturing moet verdwijnen. Enerzijds laat Vlaanderen alles los, anderzijds wordt er strikt gestuurd, zelfs in de cultuursector. Wat met het erfgoedconvenant? En de cultuurinfrastructuur in de Vlaamse Rand? Waarom blijven die wel in het decreet staan, als men de gemeenten zo vertrouwt? Is het Vlaamse karakter in de Vlaamse Rand wel een voldoende argument om sturend op te treden? Mag er daar wel betutteling blijven bestaan? Vlaanderen is niet consistent in zijn visie.

De Raad van State staat in zijn advies stil bij de bibliotheekverplichting. De heer Caron citeert: "Artikel 9, eerste lid, van het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid bepaalt dat "elke gemeente (...), alleen of in een samenwerkingsverband van een of meer andere gemeenten, een openbare bibliotheek [moet] organiseren". (...) Luidens artikel 23, eerste en tweede lid,

van de Grondwet heeft ieder het recht om een menswaardig leven te leiden en waarborgen de wet, het decreet of de ordonnantie, rekening houdend met de overeenkomstige plichten, daartoe de economische, sociale en culturele rechten, waarvan ze de voorwaarden voor de uitoefening bepalen. Die rechten omvatten onder meer het recht op culturele ontplooiing (artikel 23, derde lid, 5°, van de Grondwet).”.

Vervolgens stelt de Raad van State zich de vraag of het voorliggende wijzigings-decreet dat principe op een ernstige manier tenietdoet of niet. Daarvoor ging men te rade bij het Grondwettelijk Hof. “Ondervraagd over de bestaanbaarheid van artikel 12 van het ontwerp met de standstill-verplichting die artikel 23 van de Grondwet bevat inzake het recht op culturele ontplooiing, heeft de gemachtigde het volgende geantwoord: de stellers van het ontwerp moeten kunnen aantonen dat er, ondanks het voorgaande, geen aanzienlijke vermindering is van het beschermingsniveau dat wordt geboden door de van toepassing zijnde wetgeving, zijnde artikel 9 van het decreet van 6 juli 2012 betreffende het Lokaal Cultuurbeleid. Indien zij daar niet in slagen, zullen zij moeten kunnen aantonen dat die aanzienlijke vermindering wordt verantwoord door relevante redenen van algemeen belang. Het verdient aanbeveling om in dat geval de verantwoording op te nemen in de memorie van toelichting, zodat het Vlaams Parlement zich erover kan uitspreken. Daarbij moet inzonderheid worden verantwoord waarom de verplichting om een bibliotheek te organiseren wordt afgeschaft, terwijl overige verplichtingen in hoofde van de gemeente, zoals de verplichting om een jeugdraad, een cultuurraad en een sportraad op te richten, behouden blijven.”.

Ook hier valt de inconsistentie op. Waarom de ene keer wel een verplichting en de andere keer niet? De memorie van toelichting biedt daarop geen antwoord.

Is er reden tot paniek voor de betrokken sectoren? De gevolgen kunnen lokaal vrij ernstig zijn: personeelsafbouw, sluiting van jeugd- of culturele infrastructuur of bibliotheek(filiaal), vermindering van subsidies aan verenigingen. Het kan allemaal, maar zal het ook effectief gebeuren? De spreker meent dat het niet drastisch zal gebeuren, maar het is wel een onvermijdelijk proces. Er spelen immers ook andere factoren: de financiële situatie van gemeenten en het feit dat jeugd, cultuur en sport zakken op de lokale politieke prioriteitenladder.

Een grote verdienste van de vroegere decreten is dat ze die sectoren politiek veel belangrijker maakten. Er tekent zich derhalve een regressie af, een achteruitgang. Op zich is dat niet alleen te wijten aan dit inkantelingsdecreet. Het had ook kunnen gebeuren op basis van de bestaande decreten, zoals ook de heer Meremans stelde, omdat het eigenlijk afhangt van de financiële problemen bij de lokale besturen. Het was al perfect mogelijk filialen van bibliotheken of cultuurcentra te sluiten. Soms ging wat subsidie verloren, soms niet.

Bijzondere aandacht is geboden voor de werkingen voor maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren. Ze leunen nauw aan bij het jeugdwelzijnswerk, maar hanteren de methodiek van het jeugdwerk en hebben bredere maatschappelijke effecten. Men dient dan ook grondig na te denken over de positionering van die werkingen. Daarenboven wordt er een momentopname gemaakt waar een subsidie aan wordt gekoppeld die dan eeuwig verankerd wordt, alsof de positie van die kwetsbare jongeren niet in gunstige of ongunstige zin kan veranderen.

Een ander facet speelt ook mee, vergelijkbaar met buurtwerk of maatschappelijk opbouwwerk. De afstand tussen opdrachtgever en de organisatie die op het terrein het werk uitvoert, wordt bijzonder kort. Lokale besturen zullen een rechtstreekse relatie krijgen met de werkingen in kwestie. Het zijn niet de gemakkelijkste jongeren en ze zijn vaak afkomstig uit problematische situaties.

Vraag is of het ontwerp van decreet voor dit soort werkingen wel een goede zaak is: ze werken al op de grens van andere kwetsbare sectoren zoals onderwijs, tewerkstelling, jeugdwerk enzovoort. Hun werk vereist een zekere autonomie en dan is enige afstand tot de lokale besturen nodig. Het spanningsveld met de lokale besturen mag niet groter worden.

Bart Caron vraagt aandacht voor de middelen voor lokale verenigingen. De besparingen treffen onvermijdelijk ook het lokale verenigingsleven: minder subsidies, duurdere huurgelden voor gemeentelijke infrastructuur, duurdere tickets voor voorstellingen of voor het zwembad enzovoort. Hopelijk zullen de effecten niet te sterk zijn en volgt er een degelijke monitoring. Tegelijk neemt de planlast die gemeenten opleggen aan lokale verenigingen eerder toe dan af. Steeds meer lokale verenigingen worden aangestuurd door beheers- of samenwerkingsovereenkomsten. De keizer-kostermentaliteit van het Martelarenplein wordt overgenomen door de Dorpsstraat.

Bart Caron wil zijn vertrouwen uitspreken in de lokale besturen, maar nog sterker in de lokale democratie. Hij hoopt dat er lokaal voldoende gevoeligheid is bij het college van burgemeester en schepenen, dat de gemeenteraad haar rol van waakhond blijft spelen op de terreinen van flankerend onderwijsbeleid tot cultuurbeleid, dat er debat komt in de raad over de beleidskeuzes op die terreinen. Zonder politiek debat, bestaat een beleidsveld niet echt.

De Vlaamse Regering vindt dat de tijd van decentralisering voor de drie sectoren is gekomen. In de feiten echter zijn die sectoren al jaren gedecentraliseerd. Dat wordt nu alleen decretaal doorgetrokken. Principieel is Groen voor maximale decentralisering, op voorwaarde dat de lokale besturen sterk in hun schoenen staan, met de nodige financiële middelen, voldoende bestuurskracht en capaciteit. De steden hebben die capaciteit wel, de kleinere gemeenten niet. Als het van bovenaf wordt gelanceerd, riskeert men in gemeenten met geringe capaciteit veel kwaliteitsverlies. Vaak is de Vlaamse overheid voor de kleinere besturen de steunpilaar geweest. Er dreigt dan ook een toename van ongelijkheid tussen sterkere steden en institutioneel zwakkere gemeentes. Dat noopt tot de conclusie dat de bestuurlijke randvoorwaarden onvoldoende zijn ingevuld. Er is duidelijk nood aan grotere of sterkere gemeenten, eventueel via een fusieoperatie, via meer intergemeentelijke samenwerking, en zelfs via stads- en streekgewesten, die een aantal bovenlokale taken kunnen opnemen, zoals grote cultuur- of sportinfrastructuur. Vooral met het oog op de terugtrekking van de provincies uit diezelfde beleidsterreinen is actie in die zin een absolute voorwaarde.

Met betrekking tot het momentum van inkanteling klopt een en ander niet. Er wordt een moment geprikt, waarbij een bedrag wordt vastgezet en dat bedrag wordt dan ingekanteld. Het beantwoordt niet aan de reële noden op het terrein of aan andere realiteiten. Zo wil de VVSG graag een herziening voor gemeenten waar de cultuurinfrastructuur pas eind 2015 of begin 2016 klaar zou zijn. Dat valt net buiten het momentum dat de bedragen zijn geprikt. De vastlegging is bovendien definitief.

Andere uitdagingen presenteren zich in een nieuw middenveld, waar heel wat vormen van lokale werking zich ontwikkelen, van repaircafés tot zelfpluktuinen, gezamenlijk theater meepikken of joggen. Het zijn nieuwe vormen van verenigingsleven. De kwaliteit ligt hoog en de verkokering is minder aanwezig. Die vormen van lokale werking ontstaan vooral in steden, buiten de sectorale kokers en de klassieke landelijke organisaties. Ze zijn niet vertegenwoordigd in adviesraden, ontvangen geen subsidies en beantwoorden niet aan regels. Bovendien bewegen ze zich doorgaans buiten de scope van het bekende lokale culturele veld of het jeugdwerk. Het lijkt een fundamentele uitdaging om ook in

dat verband de lokale besturen ondersteuning te bieden om daarmee om te gaan.

Eén van de motieven voor het decreet Lokaal Cultuurbeleid was het doorbreken van de lokale verkokering in de vrijetijdssector. Die was door het Vlaamse beleid met aparte regelgeving voor de onderdelen inderdaad te zeer verkokerd. Een eerste stap was het decreet Lokaal Cultuurbeleid, waarmee de evolutie naar één geïntegreerd cultuurbeleidsplan was ingezet. Vrije tijd werd nog apart gezet van cultuur. Het doorbreken van de verkokering is met het decreet maar partieel gelukt. De oorzaak ligt niet bij het decreet, maar bij de Vlaamse institutionalisering. Horizontaal en transversaal samenwerken zijn een argument voor decentralisatie, maar vergen veel bestuurlijke capaciteit.

Mag de Vlaamse overheid nog een innovatief impulsbeleid voeren? Op de geïmagineerde terreinen en andere? Onder meer de SARC en FOV raden ten stelligste aan een kleine hoeveelheid middelen bij het Vlaamse niveau te houden voor nieuwe impulsen. Daarmee moet dan geprobeerd worden om de nieuwe uitdagingen lokaal gezamenlijk aan te pakken, in een soort van een coproductie tussen Vlaamse overheid en lokale besturen, een zogenaamde 'new deal'. Het gaat om samenwerken om betere resultaten te bereiken. Die vorm van bestuurlijke coproductie gebeurt al, bijvoorbeeld inzake mobiliteit of de bestrijding van gewelddadige radicalisering. Coproductie is geen uiting van diep wantrouwen, maar juist van geloof in de meerwaarde van een actieve samenwerking tussen bestuursniveaus. Er zijn diverse terreinen waar er zich uitdagingen aandienen die opgelost moeten worden: jeugdwelzijnswerk, al dan niet in het kader van deradicalisering, (brand)veiligheid van jeugdlokalen, nieuwe vormen van middenveld, vrijwilligers, semiagorale arbeid, participatie van kansengroepen, etnisch-culturele diversiteit in jeugdwerk en cultuur, de onevenwichtige spreiding van kunst, de nood aan 'verhedendaagsing' van het openbaar bibliotheekwerk met de digitalisering, een vernieuwing van het adviesmodel met niet alleen raden, maar met moderne vormen van burgerparticipatie, coördinatie van het lokale vrijetijdsbeleid enzovoort. Vlaanderen voorziet niet in stimuli ter zake, behalve soms fragmentarisch.

Bart Caron lanceert tot slot een voorstel. Ten eerste kan hij instemmen met de overdracht van de sectorale middelen naar lokale besturen (Gemeentefonds), evenwel zonder voorafgaande besparing. Ten tweede moet er een jaarlijkse indexering gebeuren afhankelijk van de levensduur van de over te hevelen bedragen. Ten derde moeten de werkingen voor kansarme kinderen en jongeren op het Vlaamse niveau behouden blijven, in een coproductie tussen Vlaanderen en de gemeenten. Ten vierde wordt er in een degelijke monitoring van de effecten voorzien, met koppeling aan de stadsmonitor, die een tweerichtingsverkeer garandeert tussen burger en bestuur. Ten vijfde moet er een beter georganiseerde bovenlokale samenwerking worden ontwikkeld, liefst op stadsregionale schaal, en moet de intergemeentelijke samenwerking voor de bovenlokale infrastructuur worden gestimuleerd. Ten zesde moet een innovatief kader worden uitgetekend voor cultuur, jeugd en sport. Dat is werk voor steunpunten, voor de minister van Cultuur. Ten zevende wordt gepleit voor een Bibliotheekdecreet zoals in Nederland: gemeenten hoeven niet verplicht een bibliotheek op te zetten, maar in de Bibliotheekwet staan wel de basisprincipes waaraan een openbare bibliotheek moet beantwoorden. Zo'n decreet schetst een kader maar is geen controle-instrument, vertegenwoordigt geen planlast of verantwoording. Ten achtste wordt de uitwerking van een actueel kader voor lokaal jeugd- en cultuurbeleid bepleit, niet afdwingbaar, maar inspirerend en richtinggevend, in samenspraak met de steunpunten en de VVSG. Daarop kan de monitoring worden geënt. Tot slot zou het concept burgerparticipatie moeten worden verankerd, maar zonder een model op te leggen. Het moet gaan om stimulansen voor nieuwe methoden van burgerparticipatie, over nieuwe

modellen. Het principe van participatie moet verankerd blijven, maar de werkwijze mag vrij zijn: het hoeft niet langer louter via een lokale cultuurraad of sportraad.

Gelet op die voorstellen pleit de heer Caron voor een opschorting van de behandeling van het ontwerp van decreet. Dat moet de mogelijkheid bieden om te reflecteren over de aangehaalde aandachtspunten. Hij stelt een uitstel van behandeling met zes maanden voor, om een breed maatschappelijk debat te kunnen voeren met alle strategische adviesraden, het integrale middenveld en de steunpunten, en alle betrokken ministers. Iedereen zal dan beter voorbereid zijn om de stap te kunnen zetten. Bovendien ligt dit volkomen in lijn met het regeerakkoord.

2.1.6. *Tussenkomst van Yamila Idrissi*

Yamila Idrissi verwijst naar haar tussenkomst bij het formuleren van het advies vanuit de commissie bevoegd voor Cultuur. Ze haalt nog twee elementen aan. In eerste instantie betreurt haar fractie dat Hart boven Hard niet op de hoorzitting werd uitgenodigd. Een aantal organisaties is wel gehoord en nog andere organisaties hebben zich per brief tot de fractie gericht. Zo werden er brieven ontvangen van: de Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek, Archief en Documentatie, de federatie sociaal-cultureel werk, de Vereniging voor Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra, het Forum voor Amateurkunsten, het Clubcircuit, het Netwerk Tegen Armoede, De Ambrassade, Formaat, het Overleg Kunstenorganisaties, De Vlaamse Jeugdraad, Uit De Marge en de Verenigde Verenigingen. Allen roepen ze op om een doordacht en goed bestuur te voeren. Zij hebben heel wat vragen en bekommernissen waar vandaag geen antwoord op is gegeven. In die zin vragen ze om wat vandaag voorligt op te schorten.

Mevrouw Idrissi brengt een aantal van die bezorgdheden naar voren. Het FOV vraagt zich af of Vlaanderen nog een impact zal hebben op het lokaal beleid en op cultuur, maar net zo goed op informatie, educatie, ontspanning en ontmoeting. Zullen participatie-initiatieven in de toekomst nog duurzaam zijn? Men vreest meer regeldrift, omdat de voorwaarden voor ondersteuning oplopen en de capaciteit afneemt. Wat zal er gebeuren met landelijke en regionale expertise, onder meer inzake vrijwilligers? Zal autonomie er niet toe leiden dat gemeenten eigen inwoners favoriseren en het bredere plaatje uit het oog verliezen?

De VVC maakt zich zorgen over de gelaagde diversiteit in ondersteuning en cultuurprogrammatie. Zullen er minder risico's genomen worden? Wat met de kunstproducties met Vlaams geld op basis van het Kunstendecreet? Die bedenking trekt de spreker door naar de collecties van bibliotheken. De vereniging verwacht dat investeringen in participatie en educatie onder druk komen te staan. Men vermoedt dat er minder tijd zal zijn voor samenwerking met het lokale verenigingsleven. Men vraagt een inhoudelijk debat, deskundige begeleiding en instrumenten en financiële impulsen voor de realisatie van de integratie.

De VVBAD merkt dat het interbibliothecair leerverkeer nu al danig in het gedrang komt en vreest voor erger. Wie zal de coördinerende rol vervullen? Collectie- en werkingsbudgetten komen onder druk te staan. Innovatie dreigt te verdwijnen en personeel dat met pensioen gaat, wordt niet vervangen. Wie moet dan voor vernieuwing zorgen? Men vindt dat de kar voor het paard gespannen wordt. Monitoring is niet louter een alarmbel, maar vooral een leerwijze om de evoluties in een sector te zien.

Van de minister hoorde mevrouw Idrissi dat advies en participatie gewaarborgd blijven. Als inspraak en advies dan zo belangrijk geacht worden, en zoveel

organisaties en verenigingen vinden het ontwerp van decreet niet klaar voor verdere stappen, dan kan men enkel hopen dat er uitstel komt. Ook professor De Rynck is van mening dat het ontwerp van decreet aan alle kanten rammelt en dat er nog heel wat bijsturing nodig is. Om al deze redenen vraagt de spreker dat de minister overleg zou plegen met de betrokken sectoren en organisaties en dat zij het ontwerp van decreet opnieuw zou willen bekijken.

2.1.7. Tussenkoms van Tine Soens

Tine Soens stelt dat de meerderheid van de leden in de commissie bevoegd voor Buitenlands Beleid het onnodig achtte om een advies uit te brengen. Zij geeft daarom hier haar opmerkingen en bezorgdheden mee.

De schrapping vooraf van 10 percent van de middelen vooraleer ze in het Gemeentefonds worden ingekanteld, baart grote zorgen. Dat maakt het voor gemeenten moeilijk om hetzelfde niveau van ondersteuning aan te houden. Het streven naar de 0,7 percentnorm die in de beleidsnota van de minister-president staat, wordt nog moeilijker gemaakt. Blijven de middelen ODA-aanreikbaar? De minister-president heeft het in zijn beleidsnota ook over het draagvlak voor interne solidariteit en hoe dat te versterken. Hoe wil hij dat afstemmen met de Vlaamse beleidskeuzes? De spreker betreurt dat de minister-president niet beschikbaar is om daarop te antwoorden.

2.1.8. Tussenkoms van Caroline Bastiaens

Caroline Bastiaens stelt vast dat het ontwerp van decreet veel mensen beroert. Dat komt allicht omdat de bestaande decreten voor lokaal cultuur- en jeugdbeleid hun nut hebben bewezen. Dankzij die decreten kunnen alle Vlaamse gemeenten nu bogen op een sterk uitgebouwd beleid ter zake. Intussen vraagt de logica van het verworven beleid om verdere stappen, om evolutie. De lokale besturen genieten het absolute vertrouwen om dat beleid verder vorm te geven.

Twee elementen sprongen eruit bij de hoorzitting in de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media: enerzijds monitoring en anderzijds het zoeken naar manieren om een nieuw impulsbeleid vorm te geven. In de toelichting bij het ontwerp van decreet haalde de minister al de nieuwe rol van de administratie aan. Het is logisch dat men afstapt van de vroegere betuttelende houding en dat men in samenspraak met administratie, het verenigde middenveld en de lokale besturen zoekt naar een invulling van die nieuwe rol om impulsbeleid mogelijk te maken. Dat heeft deels met middelen te maken, maar vooral met het uitwisselen van kennis.

Voor mevrouw Bastiaens mag het niet louter om kwantitatieve monitoring gaan, om hoeveel middelen er worden ingezet, want lokale besturen investeren zoals bekend veel meer in de bedoelde sectoren dan de middelen die van Vlaanderen komen. Tegelijk moet het belang van kwalitatieve monitoring duidelijk zijn: uitwisseling van kennis en good practices van lokale besturen. De minister sprak in dit verband van monitoring in twee richtingen.

Het verhaal eindigt voor mevrouw Bastiaens niet bij de stemming over het ontwerp van decreet. Het gaat om een evolutie die wordt doorgezet, ook in de toekomst.

2.1.9. Tussenkoms van Bart Dochy

Bart Dochy is blij met het feit dat de inkanteling nominatief gebeurt, dus gemeente per gemeente, op basis van het budget dat voordien werd toegekend. Er is geen sprake van een inkanteling in de algemene pot van het Gemeente-

fonds. Dat had, ingevolge de voorafnames in het kader van het Gemeentefonds, mogelijk perverse effecten en scheeftrekkingen kunnen veroorzaken, hetgeen nadelig zou zijn voor landelijke gemeenten en kleinere centrumsteden. Het is belangrijk dat die middelen ook in de toekomst niet in de globale pot van het Gemeentefonds terechtkomen.

De planlastvermindering kan effecten kan hebben op personeel. Is dat verder uitgewerkt? Weet men al wat de effecten zouden zijn op de personeelsbehoefte in de diverse sectorale administraties? Het niet langer controleren van de lokale beleidsplannen zou extra tijdsbesparing moeten creëren. Om hoeveel vte's gaat het? Is er al zicht op de nuttige inzet van de overtallige vte's? Wordt in een transitieproces voorzien?

2.2. Antwoorden van minister Liesbeth Homans

Minister *Liesbeth Homans* is er zich terdege van bewust dat er bezorgdheden op het werkveld leven. Het ontwerp van decreet heeft commotie teweeggebracht, maar er worden ook heel wat mythes in het leven geroepen die de minister in haar toelichting heeft trachten te weerleggen.

Mevrouw Idrissi heeft in haar opsomming alles op één hoop gegooid. Het gaat over 130 miljoen euro voor zeven sectorale subsidiestromen waarvan een deel op cultuur betrekking heeft. Mevrouw Idrissi heeft alle aandacht toegespitst op dat kleine deel van de middelen vanuit cultuur en dat vindt de minister geen correcte benadering van het dossier.

De minister is blij met de steun van de heren Meremans en Doomst. Concreet kan ze alvast bevestigen dat de ingekantelde middelen in de toekomst gevrijwaard zullen blijven.

De minister is het eens met de heer De Meulemeester: vertrouwen geven aan een lokaal bestuur impliceert dat het lokaal bestuur die verantwoordelijkheid ook opneemt. Op het einde van een zittingsperiode komt dan wel de afrekening op grond van wat er is gebeurd. De bevolking kan zich dan uitspreken over de manier waarop de middelen zijn besteed. Men mag ervan uitgaan dat de lokale besturen rekening zullen houden met de verantwoording die ze aan de kiezer moeten afleggen.

De minister heeft in haar toelichting zoveel als mogelijk meegenomen van wat in de hoorzitting en naar aanleiding van de adviesvragen in de betrokken commissies is gezegd. De adviezen waren pas 24 uur op voorhand beschikbaar, maar het verslag van de hoorzitting was al eerder beschikbaar op het intranet.

Er werd gesteld dat het parlementair debat in sneltreinvaart moet worden gevoerd. De minister verwijst naar de concrete afspraken die in het Uitgebreid Bureau over de behandeling in het parlement zijn gemaakt. Het feit dat men stevast herhaalt dat de meerderheid weigerde om bepaalde instanties te horen, kan minister Homans alleen maar afdoen als een flagrante onwaarheid. Zonder de steun van de meerderheid waren er niet eens hoorzittingen mogelijk geweest. Er werd dus wel degelijk een constructieve houding aangenomen.

Wat de basisfinanciering betreft, is de groeivoet van 3,5 percent gegarandeerd. De heer De Loor stelt dat men niet anders kon omdat het decretaal zo is vastgelegd. De minister maakt hem duidelijk dat, als men daarover andere inzichten zou hebben gehad, men dat decretaal had kunnen aanpassen. Dat is niet gebeurd.

De vergelijking met Nederland gaat volgens de minister niet op: er gaat daar wel veel meer geld van de overheid naar de lokale besturen, maar die hebben lang niet de grote fiscale autonomie die ze in Vlaanderen hebben.

Wat flankerende maatregelen betreft, verwijst de minister naar de voorbeelden in haar toelichting. Daarbij stelde ze duidelijk dat die niet in het voorliggende ontwerp van decreet thuishoren, maar ook dat die wel degelijk opgenomen worden.

Van de bewering van de heer De Loor dat enige verwijzing naar de coachende rol van de Vlaamse overheid zou ontbreken, schrok de minister. Ze vermeldde dat aspect minstens acht keer in haar toelichting. Ook die coachende rol hoort evenwel niet in het voorliggende ontwerp van decreet thuis.

De minister is ervan overtuigd dat oormerking planlast betekent. Vertrouwen in de lokale besturen is cruciaal. De minister wil best geloven dat de heer De Loor vertrouwen schenkt aan de lokale besturen, maar dat strookt niet meteen met zijn bewering dat hij een evolutie vreest naar een nachtwakersstaat. Ze vraagt hem om in die zin kleur te bekennen.

De uiteenzetting van de heer Caron noemt de minister inhoudelijk interessant en goed onderbouwd, al verschillen de meningen. Over het concreet voorstel dat op het einde van de tussenkomst werd gedaan, kan de minister geen uitspraak doen. Daarover moet tijdens de regeling van de werkzaamheden beslist worden.

De minister stelt dat er een besparing is gebeurd bij de begrotingsopmaak 2015. Van de oorspronkelijke 138 miljoen euro voor de zeven subsidiestromen bleef nog 130 miljoen euro over. Op de stromen voor (kinder)armoede en integratie is geen eurocent bespaard. De besparingen zijn de verantwoordelijkheid van de respectievelijk bevoegde ministers en staan volkomen los van wat nu voorligt. De beslissingen over de besparingen waren al genomen nog voor het voorliggend ontwerp van decreet voor het eerst ter bespreking in de regering voorlag.

Met betrekking tot de bibliotheekverplichting klopt het dat, gelet op artikel 23 van de Grondwet, de wet of het decreet het recht op culturele maatschappelijke ontplooiing moet waarborgen. De Raad van State stelt zich vragen, evenwel zonder zich daarover uit te spreken. Dat onderscheid is juridisch toch van belang. De minister wil vooral niet blijven steken in de jaren 70, toen de bibliotheekverplichting decretaal werd ingeschreven. Op dat ogenblik was een grote inhaalbeweging inzake het openbaar bibliotheekwezen nodig. Dat is intussen dermate lokaal verankerd dat de vraag rijst of artikel 23 van de Grondwet nog altijd in dezelfde zin geïnterpreteerd moet worden, zonder aan het recht op bibliotheken iets af te doen. De minister wil een concept zien groeien voor een bibliotheekwezen anno 2016, een modernere invulling.

Mevrouw Soens vond het jammer dat de minister-president niet aanwezig is om antwoorden te geven op haar bekommernissen. Maar dan hadden alle betrokken ministers hier aanwezig moeten zijn. De minister stelt voor in de bevoegde commissie een vraag om uitleg tot de minister-president te richten.

De formulering van het effect op personeel is zowat standaard ingebouwd in regeringsdocumenten. Dat het effect positief genoemd wordt, is logisch. Binnen de Vlaamse administratie zal men niet meer bezig moeten zijn met het afvinken van lokale beleidsplannen. Dat personeel wordt uiteraard niet ontslagen en er wordt niet op bespaard. Er komt wel een ander takenpakket binnen de administratie. Onder meer de ondersteunende rol ten aanzien van de lokale besturen zal daarin aan bod komen. Maar een duidelijk zicht op het aantal vte's

en de concrete nieuwe taakinvulling van het betrokken personeel kan de minister nu nog niet geven.

De 130 miljoen euro worden verankerd in het Gemeentefonds, niet volgens de verdeelsleutel van het Gemeentefonds, maar op basis van de reële verdeling. Dat voorkomt bevoordeling van bepaalde gemeenten en steden. Ze stelt de heer Dochy gerust dat ook in de toekomst de globale verdeelsleutel voor het Gemeentefonds niet zal worden gehanteerd.

2.3. Replieken van de commissieleden

Yamila Idrissi weerlegt dat haar betoog een foute intellectuele benadering zou zijn van het ontwerp van decreet. Zij heeft louter opgesomd wat desbetreffende organisaties hebben gemeld. Wil de minister misschien niet antwoorden op de vragen en verzuchtingen van de organisaties? Het dossier is niet af. Mevrouw Idrissi herhaalt de vraag om uitstel. Inspraak en advies zouden voor de minister belangrijk zijn. Dan moet het eenvoudig zijn om naar de organisaties te luisteren. Zij namen alvast een constructieve houding aan, zowel tijdens de hoorzitting als in de bewoordingen van de brieven die ze wellicht ook aan de minister gericht hebben. Opnieuw verwijst de spreker naar de analyse van professor De Rynck dat het decreet niet klaar is. Dat blijkt ook uit de opmerkingen van de Raad van State en van het middenveld.

Voor *Ward Kennes* komt het ontwerp van decreet geen dag te vroeg. Zijn hoop was gewekt door het groenboek Interne Staatshervorming en dat werd bevestigd door het witboek. Met het decreet op de vermindering van de planlasten werd een belangrijke stap vooruit gezet. Plannen werden omgezet in besluitvorming en in daden. Voorliggend ontwerp van decreet behelst een consequent doortrekken van vertrouwen in de lokale democratie, geloven in lokale participatie en in de kracht van lokale adviesraden, verenigingen, vrijwilligers en mandatarissen. Eindelijk houdt de betutteling op van burgemeesters en schepenen die voordien als snotapen werden behandeld die men keurig aan de lijn diende te houden. Als links het nodig acht die betutteling aan te houden, eerder dan in dialoog te treden met hun lokale partners in al die sectoren, dan blijft het voor hen watertrappelen zonder boven te komen. De spreker is bijzonder tevreden met het ontwerp van decreet en gelooft dat het een boost van vertrouwen zal geven. Lokaal kan het ook aanleiding geven tot meer dialoog en overleg en nieuwe keuzes. De autonomie wordt er alvast door versterkt. Om uitstel vragen, getuigt van weinig voeling met wat er in Vlaanderen leeft.

De heer Kennes is blij dat de enigszins scheefgetrokken verhoudingen van het Gemeentefonds niet worden toegepast op de ingekantelde subsidiestromen. Hij stelt nog dat de besparingen tot een ander debat behoren en nodigt iedereen uit te geloven in de kracht van de lokale besturen en lokale verenigingen.

Bart Caron ontkent ten stelligste dat hij geen voeling zou hebben met lokale besturen en organisaties. Inhoudelijk meent hij exact hetzelfde te zeggen als wat de heer Kennes aanhaalt, zij het iets minder brutaal. De voorstellen die de heer Caron heeft opgeworpen, beknibben op geen enkele manier de lokale autonomie. Ze beogen alleen de kwaliteit van het toekomstige beleid te versterken en de hand te reiken aan lokale beleidsvoerders, organisaties en ambtenaren. Daarmee hoopt hij mee te werken aan stappen voorwaarts inzake lokaal beleid. De vraag om zes maanden uitstel, is bedoeld om de kans te hebben een aantal van die bouwstenen te realiseren, wat na een onmiddellijke goedkeuring niet meer voor alle elementen zou kunnen.

Wat de financiering betreft, vraagt de spreker zich af of de heer Kennes de tabel heeft bekeken waarin wordt weergegeven hoeveel de gemeenten erop

achteruitgaan. De besparingen zijn inderdaad gebeurd vóór er sprake was van voorliggend ontwerp van decreet. De perceptie leeft echter dat het alsnog om een besparingsdecreet gaat. Dat wordt eigenlijk bevestigd door het feit dat per definitie al wordt beslist dat er geen indexering van de middelen mogelijk is. Dat leidt bij een aantrekkelijke economie alleen maar tot meer verlies van middelen.

De heer Caron heeft niet gepleit voor een bibliotheekverplichting, maar wel voor een kaderwet over bibliotheekwerk naar Nederlands model. Daar hangen geen controlemiddelen of afdwingbare bepalingen aan vast ten aanzien van lokale besturen. Het is tijd om na te denken over een nieuwe vorm van beleidsvoering, waarbij Vlaanderen niet langer keizer-koster speelt ten aanzien van lokale besturen. Maar dat betekent niet dat alle kaders moeten worden losgelaten. Hij haalt Bibnet als voorbeeld aan, de Vlaamse koepel die lokaal bibliotheekwerk ondersteunt, onder meer via een centrale catalogus waarin gemeenten aangeven wat in hun collectie voorkomt. Dat is toch zinvol.

Er worden nu een aantal basisvoorzieningen losgelaten en men geeft terecht vertrouwen aan de lokale besturen, maar dat hoeft niet te betekenen dat alles moet worden losgelaten. Men moet rekening houden met de grote capaciteitsverschillen tussen gemeenten. Zwembaden zijn een goed voorbeeld om dat te illustreren. In gouden tijden vonden gemeenten het nodig een eigen zwembad te hebben in plaats van daar regionaal over na te denken. Er zijn bittere discussies gevoerd over welke gemeente al dan niet over een zwembad moest of kon beschikken. In de eigen regio werd de heer Caron geconfronteerd met de onmacht van intergemeentelijke samenwerkingsverbanden om daarin enigszins sturend tot conclusies te komen. Er is dan ook een uitdrukkelijke behoefte aan bovenlokale structuren.

De heer Caron zegt vandaag een genuanceerd verhaal te hebben gebracht en toont zich bereid om een heel eind mee te stappen in het proces van inkanteling. De maatschappelijke bekommernissen blijft hij wel koesteren. De beleidsterreinen zelf wil hij niet zien achteruitgaan. Hij herkent echter de intrinsieke problemen en is met de realiteit op het terrein mee geëvolueerd, met een referentie aan de betutteling in de sportsector die hij zelf aangaf.

Bart Caron herhaalt zijn vraag om een korte pauze in te laten in de behandeling van het ontwerp van decreet zodat op een aantal aspecten nog dieper kan worden ingegaan. Over het principe van de inkanteling ziet hij een consensus ontstaan, maar een denkoefening vooraf lijkt hem zinvol om garanties te bieden voor een door Vlaanderen degelijk ondersteunde autonome koers voor de lokale besturen.

Kurt De Loor sluit zich aan bij de vraag van de heer Caron. Het antwoord van de minister vindt hij voorspelbaar. Volgens hem veegt ze alles van tafel dat in de hoorzittingen en adviezen aan bod kwam en wil ze absoluut het decreet door de strot van het parlement duwen. Als het om opmerkingen, bekommernissen en aandachtspunten gaat, spreekt de minister van mythes. De spreker ziet geen verdoken, maar een zeer uitgesproken besparingsverhaal. De niet-indexering en het niet mee evolueren van de criteria, liggen zwaar op de maag. Dat alles afdoen als mythes, valt te betreuren. Te vrezen valt dat het decreet aanleiding zal geven tot juridische betwistingen. Op de bekommernissen inzake de levenscyclus van de decreten is er geen antwoord gekomen. Het wordt zelfs niet in overweging genomen. Het lijkt erop dat kind en badwater in één beweging worden weggegooid.

De heer De Loor herhaalt dat er aardig wat schort aan het ontwerp van decreet en haalt opnieuw professor De Rynck aan. Wie het decreet niet steunt, zou volgens de heer Kennes geen vertrouwen hebben in de lokale besturen en niet

met beide voeten in de realiteit leven. De spreker weerlegt dat ten stelligste: er is bij zijn partij wel vertrouwen in de lokale besturen en er is voeling met de realiteit, want de sp.a bestuurt lokaal op vele plaatsen.

Kurt De Loor kan zich tot slot niet van de indruk ontdoen dat de minister het lopende parlementaire debat beschouwt als een noodzakelijk kwaad en dat ze het ontwerp van decreet gewoon zo snel als mogelijk door het parlement wil jagen. Hij erkent dat de hoorzittingen tot stand kwamen dankzij de steun van de meerderheid, al vindt hij dat wel logisch. Met het resultaat ziet hij bitter weinig gebeuren. Hij stelt voor om in de toekomst de nodige hoorzittingen te organiseren bij het begin van het proces van bespreking naar aanleiding van een belangrijk decreet. Daarbij refereert hij expliciet aan het te verwachten decreet Lokaal Bestuur.

Bart Caron staat erop nog wat paragrafen voor te lezen uit de brief vanwege het middenveld uit de jeugd- en cultuursector: "Er is nochtans nood aan een Vlaamse visie en kader op maat als Vlaanderen van het lokale niveau een succesverhaal wil maken, aan overleg en puren uit elkaars sterkten, niet alleen lokaal, maar ook Vlaams en regionaal. Daarom onze oproep: span de kar niet voor het paard, voer eerst een discussie over de beleidsvisie, over een coherent en modern Vlaams stimuleringsbeleid, en ga dan pas over tot de overdracht van de middelen. Vanuit de verschillende sectoren kwamen er naast het uiten van bekommernissen ook constructieve voorstellen tot het voeren van een impulsbeleid, eventueel met een deel van de middelen en een concrete monitoring van evoluties ter plaatse. Het lijkt ons zinvol dat verder te onderzoeken alvorens over te gaan tot een blinde overheveling van de middelen. We willen graag vanuit onze kennis en expertise over sectorgrenzen heen mee denken, mee vorm geven en mee bouwen aan een toekomst voor lokaal, regionaal en Vlaams jeugd- en cultuurbeleid. Interpreteer dit niet als een verdragingsmanoeuvre maar als een oproep voor doordacht en goed bestuur. Neem de tijd en ga niet overhaast te werk, er staat echt wel veel op het spel.". Dat is getekend door VVBAD, het FOV, de VVC, het Forum voor Amateurkunsten, het Clubcircuit, het Netwerk Tegen Armoede, De Ambrassade, Formaat, de koepel van de jeugdclubs, het Overleg Kunstenorganisaties oKo of de hele Vlaamse kunstensector, de Vlaamse Jeugdraad, Uit De Marge, de koepel van werkingen voor kansarme kinderen en jongeren, en de Verenigde Verenigingen.

Ook mensen uit de meerderheid hebben verwantschap met de vermelde groepen en verenigingen. Dan is het moeilijk te begrijpen waarom men weigert die gevoeligheden mee te nemen in het debat. De vraag om een rustpauze en het nadenken over mogelijke tussenliggende stappen loopt parallel met wat de organisaties vragen. Ze kwamen nochtans los van elkaar tot stand maar wijzen wel op de bereidwilligheid om de vooropgestelde stappen te zetten, zij het niet overhaast.

Caroline Bastiaens verzekert dat de brief van de organisaties bij iedereen is aangekomen en aandachtig is gelezen. Twee bekommernissen uit de brief zijn al uitgebreid besproken in de commissie bevoegd voor Cultuur. De minister is er vandaag opnieuw uitgebreid op ingegaan: enerzijds de monitoring en anderzijds een stimulerend beleid vanuit Vlaanderen. Die zorg deelt de meerderheid en dus wordt er ook een engagement aangegaan ter zake. De invulling valt terug op de bevoegde ministers en departementen. Voor de parlementsleden is het een opdracht om de ministers daarin op te volgen en aan te sporen, waartoe de aanzet ook al is gegeven. Om uiting te geven aan het veelbesproken vertrouwen in de lokale besturen, moet het verhaal vooruitgang kennen en dat zonder uitstel. Men moet net zo goed vertrouwen hebben in de Vlaamse administratie en de respectieve ministers die de verantwoordelijkheid dragen. Mevrouw Bastiaens verzekert de oppositie ervan dat het ene het andere niet uitsluit en dat haar

fractie de evoluties inzake monitoring en stimulerend beleid nauwlettend zal opvolgen.

3. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

Artikel 1 wordt zonder opmerkingen aangenomen met 14 stemmen.

Artikel 2 tot 12

De artikelen 2 tot 12 worden zonder opmerkingen aangenomen met 12 stemmen tegen 2.

Artikel 13 tot 25

Bart Caron stelt vast dat deze artikelen de randgemeenten uitsluiten van de toepassing van het decreet. Waarom wordt deze uitzondering gemaakt?

Minister *Liesbeth Homans* antwoordt dat de huidige regeling ook al anders is voor de randgemeenten. Men werkt daar via de vzw De Rand. De Raad van State heeft gesteld dat het onderscheid tussen de randgemeenten enerzijds en de andere gemeenten anderzijds toegelaten is.

Bart Caron is het daarmee eens. In de randgemeenten is er een politiek motief om een uitzonderingssituatie te creëren. Ook in het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest wordt de vroegere regeling behouden omdat de minister dat politiek belangrijk vindt. Vlaanderen blijft dus sturend optreden in die regio's waarvan Vlaanderen vindt dat de aanwezigheid nadrukkelijk moet zijn. Daar speelt het argument van de autonomie van de gemeenten blijkbaar dus niet.

De artikelen 13 tot 25 worden aangenomen met 12 stemmen tegen 2.

Artikel 26 tot 41

De artikelen 26 tot 41 worden aangenomen met 12 stemmen tegen 2.

4. Eindstemming

Het ontwerp van decreet tot wijziging van diverse decreten houdende de subsidiëring aan de lokale besturen en tot wijziging van het decreet van 5 juli 2002 tot vaststelling van de regels inzake de dotatie en de verdeling van het Vlaams Gemeentefonds, wordt aangenomen met 12 stemmen tegen 2.

Mercedes VAN VOLCEM,
voorzitter

Kurt DE LOOR
Peter WOUTERS,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

BBC	beleids- en beheerscyclus
Bloso	Agentschap voor de Bevordering van de Lichamelijke Ontwikkeling, de Sport en de Openluchtrecreatie
CVP	(historisch) Christelijke Volkspartij
FOV	federatie sociaal-cultureel werk
GOK	gelijke onderwijskansen
ISB	Vlaams Instituut voor Sportbeheer en Recreatiebeleid
ODA	official development assistance
oKo	Overleg Kunstenorganisaties
SARC	Strategische Adviesraad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
VLABEST	Vlaamse Adviesraad voor Bestuurszaken
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad
vte	voltijdsequivalent
VVBAD	Vlaamse Vereniging voor Bibliotheek-, Archief- en Documentatiewezenen
VVC	Vereniging voor Vlaamse Cultuur- en gemeenschapscentra
VVSG	Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten